

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Sz.

Cím:

Tessedik-kiállítás Budapesten

Forrás:

Öngyógyító Élet, 1960. okt. 6.

Osztályozás

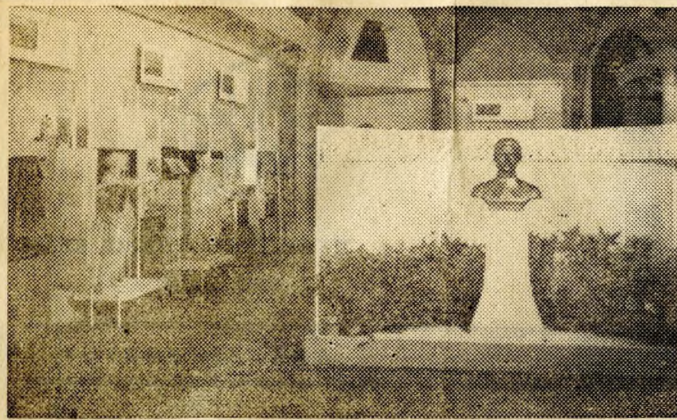
92

Tessedik Sámuel

dó

11/1960

Személy

Már írtunk róla, hogy Budapesten, a Városligetben, a Mezőgazdasági Múzeumban Tessedik Sámuel-kiállítás nyílt meg. Most ezzel a képpel érzékeltetni szeretnők, milyen kitűnően sikerült, szép rendezésről van szó. A fényképfelvétele a kiállítás egy részét mutatja be. Az előtérben virágok között Tessedik új mellszobra néz ránk, lankadatlan erőt, szolgáló szeretetet sugárzó vonásokkal. A szobortól balra láthatók a Tessedik munkásságát ábrázoló képek a magyarázó szöveggel, alattuk éppen a lelkipásztor munkáját bemutató dokumentumok szemlélhetők, a prédikátor nyitott könyve, egykorú levelek, írásai s kétoldalt a szarvasi templom számára készült két szimbólikus nőszobor áll. Ezeket a szobrokat Tessedik készítette, hogy díszessé tegye velük Isten házáat, most itt ragyognak restaurátori kezelés után eredeti pompájukban, ahogyan Tessedik Budáról hazaszekerezett velük az alföldi városkába.

A kiállítás nagy értéke az, hogy szemléletes. Aki tudni akarja, ki volt tulajdonképpen Tessedik Sámuel, nézze meg a kiállítást. Nézze meg, mit alkotott egy falusi evangélikus lelkész a XVIII-ik század végén, egymaga, minden segítség nélkül, a meggyőző és oktató szó és példaadás erejével. Az egyik kép s a hozzácsatlakozó hiteles okmányok a nagy nevelőt mutatják be, a szarvasi mezőgazdasági iskola alapítóját, tanárait, az iskola módszerét. A következő helyen azt látjuk, hogyan csapolta le a bűzölgő, maláriát terjesztő mocsarakat, hogyan tanította a népet védekezésre az árvizek ellen s hogyan pártfogolta Vedres Istvánnak, a szegedi mérnöknek csatornaépítési tervét. Másutt nagyszerű szemléltető

figurákkal azt ábrázolják, hogyan varázsolta a terméketlen szikes talajt digózással termő talajjára. A nép papja kint áll a szántókon, ott mutatja a parasztnak, hogyan kell földet s a szénsavas mészből gazdag altalajt a felszínre hozni és szétteríteni. A szomszéd falrész azt mutatja, milyen növényeket honosított meg az Alföldön a mosolygó arcú, fáradhatatlan és önzetlen lelkész. Láthatjuk, hogyan fásította a magyar síkot akácfával, a „Tessedik-fával”, ahogy a nép hívta. Kísérletezett a tölgyfával is, terjesztette a fűzfát s a vele összefüggő kosárfonást. Terjesztette az eperfát s a vele összefüggő selyemhernyótenyésztést. Pozsonyból szőlőfajtákat hozatott Szarvasra s íme a kép és tárgyi anyag azt mutatja, hogyan termesztett aztán szőlőt és izes almákat Szarvason. Rét- és legelőjavítási munkásságát, főleg a lóhere és lucerna termesztését ugyancsak ötletesen magyarázza a Mezőgazdasági Múzeum új kiállítása. Itt van a kép, mely a szarvasmarha- és juhtenyésztő Tessediket mutatja be, a szomszédban meggyőződhetünk arról, hogy Tessedik szesz, ecet, szóda és cukor előállítására vágyott. Egy hatalmas, boldog, gazdag, egyenletesen fejlődő Magyarországot volt Tessedik Sámuel eszményképe. Egészséges házakat, egészséges gyermekeket, okosan élő s okosan dolgozó népet akart látni. Megtervezte az eszményi magyar falu képét. Éppúgy gondoskodott a tűzoltóság megszervezéséről, mint a gyógykezelésről, az öregek szeretetteljes ellátásáról, a börtönbe vetett foglyok foglalkoztatásáról, a gabona-

tárházak felállításáról, mint a lelkek felemeléséről. A kiállítás az aprómunkát végző, de a munkával az emberi élet bajain diadalmaskodó nagy papot mutatja, az igazi reformációt, a mindennapi reformációt.

Megtudjuk, hogyan terjesztette Békés megyében Tessedik az első magyar újságot, a Magyar Hírmondót, milyen rokoni és baráti kapcsolatok fűzték Hajnóczy Józsefhez, a magyar jakobinusok kiváló vezetőjéhez. Itt látjuk a nagy patriótát Tessedik magyar nyelvű kéziratait, könyveit, karos székét, leveleit, írásműveit, kitüntetéseit, minden nyomát annak az országépítő munkának, amit az evangélikus lelkész szívvel-lélekkel képviselt. Megismerhetjük azt is, hogyan élt, ki volt a felesége, mi lett gyermekeiből, szóval egész élete kitérül itt előttünk. Egy magyar evangélikus lángész hatalmas munkájának dicsérete és magyarázata ez a kiállítás. Példája annak, hogyan élt a néppel az ő papja, másfél századdal ez előtt a szocializmus útját egyengetve a faluban.

A Tessedik-kiállítás alkalmából a Mezőgazdasági Múzeum füzetei sorozatában megjelentette dr. Szabó Miklósnak, a kiállítás egyik kiváló rendezőjének, Tessedikről szóló tanulmányát. Most jelent meg Ortutay Gyula Írók, népek, századok című új könyve is s abban egy szép Tessedik-tanulmány. Nógrádban most egy új iskolát Tessedikről neveztek el. A budapesti Tessedik kiállítás december végéig marad nyitva, már eddig is sok ezer látogatója volt.

Sz.